

รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย A Model of Databases Missing Persons and Unidentified Bodies in Thailand

รัชดาภรณ์ มรม่วง และ สฤณี สืบพงษ์ศิริ
สถาบันอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต

Rachadaporn Mornmoung, and Sarit Suebongsiri
Institute of Criminology and Justice Administration, Rangsit University

Received October 16, 2020 | Revised November 25, 2020 | Accepted April 11, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหา อุปสรรคการจัดเก็บข้อมูล และฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย 2) เพื่อเสนอรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการบันทึกข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากหน่วยงานภาครัฐในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 4 หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 340 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม จำนวน 17 คน ด้วยวิธีเทคนิคเดลฟายและหลักของการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาร่วมกับข้อสรุปข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาอุปสรรคแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากรไม่เพียงพอและยังขาดองค์ความรู้ความเข้าใจวิธีการปฏิบัติ 2) ด้านงบประมาณยังขาดแคลนงบประมาณในการสืบสวนติดตาม 3) ด้านระบบการจัดการยังไม่มีกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน 4) ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ ยังขาดเครื่องมือและสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยการพัฒนาระบบและบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน

ระยะที่ 2 ระบบการนำเข้าข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างข้อมูลและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

ระยะที่ 3 การพัฒนาต่อยอดโดยการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้สนับสนุนการพิสูจน์บุคคล เช่น การพัฒนานวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาประยุกต์ใช้เป็นต้น

คำสำคัญ: คนหาย, ศพนิรนาม, ฐานข้อมูล

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the problems and obstacles the database storage of missing persons and unidentified bodies in Thailand; and 2) To present a database pattern of missing persons and unidentified bodies. The methodology of Mixed Methods such as the quantitative research and qualitative research were used. The sample involved 340 officials from four government agencies and the method of quantitative research was purposive sampling. The qualitative research selected of 17 peoples from panel experts with experience in the practice of missing persons, unidentified Persons and unidentified bodies. The technically using the Delphi technique and use the verification by the triangulation method, collect information from the questionnaire and analyzed by descriptive statistic.

The results indicated that problems and obstacles were divided into 4 section Including 1) The Insufficient personnel and knowledge 2) Not enough budget to investigation 3) The management system is unclear 4) there are no suitable tools and location for operation. The model of databases missing persons and unidentified bodies in Thailand is divided into 3 levels as follows:

Level 1: The developed infrastructure through integration of cooperation and system development

Level 2: The importing information system

Level 3: The development of technologies to support identification process such as the developed innovation and using the Artificial Intelligence (AI) application, etc.

Keywords: Missing Persons, Unidentified Bodies, Database

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันมีหลายสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาคนหายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ การก่ออาชญากรรมภายในประเทศ รวมถึงการเกิดสงครามภายในประเทศ ที่ส่งผลให้แรงงานข้ามชาติลี้ภัยออกนอกประเทศและหายสาบสูญไป ไม่สามารถติดต่อหรือขาดการติดต่อสื่อสารกับครอบครัวได้ ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ คนหายที่เป็นแรงงานข้ามชาติย้ายถิ่น (Missing Migrants) ตามรายงานขององค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration) ในปี 2020 สถิติการสูญหายและเสียชีวิตทั่วโลกซึ่งเป็นข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ มีจำนวนมากกว่า 1,504 ราย (IOM Global Migration Data Analysis Center, 2020) ปัจจัยในการเดินทางเกิดจากต้องการหลบหนีจากสถานการณ์สงคราม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความรุนแรง ความมั่นคงและความยากจนในประเทศ ดังนั้น การควบคุมบริเวณชายแดนตลอดจนเส้นทางการเดินทางก็จะมีอันตรายเพิ่มมากขึ้น จนทำให้จำนวนตัวเลขการสูญเสียชีวิตเพิ่มมากขึ้น และกลายเป็นศพนิรนามเนื่องจากไม่ปรากฏหลักฐานแสดงตน ตามรายงานที่เผยแพร่โดยองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน ระหว่างปี 2000 และปี 2014 จำนวนผู้เสียชีวิตที่ชายแดนสหภาพยุโรป ที่เดินทาง

ข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รวมประมาณ 22,400 คน ปัญหาที่พบคือในกรณีเครื่องบินตก เรืออัปปาง หรือเกิดแผ่นดินไหวจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลคนหาย ผู้เสียชีวิต แต่กรณีเรือแรงชาติข้ามชาติอัปปางจะไม่มี การเก็บรวบรวมข้อมูลใด ๆ ไว้ ข้อมูลส่วนมากได้มาจากองค์กรภาคประชาสังคม หรือสื่อต่างประเทศต่าง ๆ นั้นแสดงให้เห็นว่าแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ไม่ได้มีความสำคัญ เนื่องจากผู้กำหนดนโยบายและนักวิชาการ ของประเทศมุ่งเน้น และจำกัดเฉพาะการป้องกันปัญหาการลักลอบ การช่วยเหลือผู้ถูกภัย การผลักดันผู้ลี้ภัย ออกนอกประเทศรวมทั้งสิทธิและนโยบายการป้องกันชายแดนของประเทศนั้น ๆ (Grant, 2015)

สำหรับประเทศไทยข้อมูลคนหายและศพนิรนาม ยังกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ ข้อมูลมีความซ้ำซ้อนบางส่วน ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อมูลยังไม่เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน รัฐบาลได้ออกกฎหมายชื่อ “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. 2558” (The Regulation of the Office of the Prime Minister on Search of Missing Persons and Identification of Unidentified Remains B.E. 2558) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการ ยุติธรรมบูรณาการความร่วมมือด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามให้เป็นรูปธรรม และเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ มีศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามทั้งประเทศ สามารถ ประสานงานความร่วมมือกับต่างประเทศในการติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนามได้

การจัดทำฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนามในประเทศไทยถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก ที่จะช่วยให้เกิดระบบฐานข้อมูลที่เป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และง่ายต่อการตรวจพิสูจน์ทราบบุคคลจาก ฐานข้อมูลกรณีที่เกิดปัญหาคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามได้ จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ ศึกษาเรื่องดังกล่าวเพื่อเป็นการพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการจัดเก็บข้อมูลและฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย
2. เพื่อเสนอรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย

ทบทวนวรรณกรรม

1. มาตรฐานการพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล

มาตรฐานการพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลที่ใช้ในการยืนยันบุคคล ขึ้นอยู่กับระดับของสภาพศพที่พบ (ระยะเวลาการสลายตัวของศพ) ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับการพิสูจน์บุคคล เมื่อพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ จะพบว่า การมองเห็นจากลักษณะรูปร่างภายนอก (Visual Recognition) ไม่สามารถใช้เป็นวิธีการที่ใช้ใน การยืนยันบุคคลได้ อาจใช้ร่วมกันกับกรณีมีข้อบ่งชี้อื่น ๆ แต่ไม่สามารถใช้เป็นข้อยุติของการพิสูจน์ โดยที่ รองลงมาคือ ลักษณะทางกายภาพที่ญาติให้ข้อมูลทางการแพทย์ ของเครื่องใช้ เสื้อผ้าติดตัว สำหรับวิธีการ ที่ใช้ในการยืนยันบุคคลที่เชื่อถือได้แน่นอน ได้แก่ ดีเอ็นเอ ทันตกรรม และลายพิมพ์นิ้วมือ การพิสูจน์ อัตลักษณ์บุคคลระดับรองลงมาที่มีความจำเป็นในกรณีที่ไม่สามารถหาข้อมูลมาเพื่อวัตถุประสงค์ในการ ตรวจสอบดีเอ็นเอ ลายพิมพ์นิ้วมือ หรือทันตกรรม รวมทั้งข้อมูลที่มาจากศพ เช่น ข้อมูลการชันสูตรศพ วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่พบรวมทั้งรอยแผล รอยสัก ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ รวมทั้งข้อมูลประวัติทาง การแพทย์ของศพด้วย มีความเป็นไปได้ที่จะใช้ในการพิสูจน์บุคคล นอกจากนี้ ของที่พบติดตัวศพ ได้แก่ บัตรเครดิต เครื่องประดับ เสื้อผ้า สามารถช่วยในการพิสูจน์บุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าญาติสามารถระบุ ข้อมูลได้ถูกต้องตรงกัน (Ali et al., 2011)

2. ระบบฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนาม คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเกี่ยวกับคนหาย (The International Commission on Missing Persons) ได้มีการประชุมเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2013 กำหนดวาระการประชุมสำหรับการปรับปรุงคุณภาพข้อมูล เสนอกลไกระหว่างประเทศที่จะจัดการกับคนหายทุกกรณี เช่น จากความขัดแย้ง ละเมิดสิทธิมนุษยชน ความรุนแรง แรงงานข้ามชาติย้ายถิ่น แต่ต้องระมัดระวังความเสี่ยงที่นิติวิทยาศาสตร์ จะแทรกแซงมาตรฐานจริยธรรม ความจำเป็นที่จะใช้มาตรฐานสิทธิมนุษยชนกับการตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอ ทางนิติวิทยาศาสตร์โดยเน้นบุคคลมากกว่าสิทธิและผลประโยชน์ของสังคม สำหรับอุปสรรคสำคัญในการ พิสูจน์บุคคลคือการขาดกลไกในการเชื่อมโยงข้อมูลศพจากประเทศที่แรงงานข้ามชาติตาย และข้อมูล คนหายจากครอบครัวในประเทศต้นทาง (ICRC, 2014)

แนวทางในการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลในการพิสูจน์บุคคล 4 แนวทาง ได้แก่ (Grant, 2015)

1) ความร่วมมือระหว่างองค์กรเอกชน หรือ NGOs และหน่วยงานรัฐ เช่น การทำงาน ร่วมกันระหว่างองค์กรเอกชนกับหน่วยงาน UNHCR ในการค้นหาศพจากซากเรือในอ่าวเอเดน ข้อมูลจะ ถูกบันทึกและศพถูกฝังอยู่ในสุสานเฉพาะ

2) ความร่วมมือระหว่างภาคประชาสังคม รัฐ ครอบครัว และนักนิติวิทยาศาสตร์โดย แหล่งเก็บข้อมูลจะถูกสร้างในหลายประเทศในการเก็บข้อมูลของการสูญหาย เช่น วันที่เดินทางมาถึง วันที่มีการใช้โทรศัพท์ หรือข้อมูลอื่น ๆ จากครอบครัว เช่น รายละเอียดทางกายภาพ เอกลักษณ์บุคคล และตัวอย่างดีเอ็นเอของสมาชิกในครอบครัว เพื่อเปรียบเทียบกับคูปักดีเอ็นเอศพนิรนาม

3) คณะกรรมการสอบสวนแห่งชาติ รัฐบาลอิตาลีได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่อ พิสูจน์ศพจากซากเรือที่บรรทุกแรงงานข้ามชาติจากลิเบียไปอิตาลีในปี 2013 โดยมีผู้เชี่ยวชาญจาก ห้องปฏิบัติการด้านนิติมานุษยวิทยา นิติทันตวิทยา คณะกรรมการขอเอกสารและข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้ง ตัวอย่างดีเอ็นเอ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับศพนิรนาม เป็นการตรวจสอบครั้งแรกในยุโรป ซึ่งเป็น แบบอย่างที่ดีมาก

4) การทำงานภาคประชาสังคมกับครอบครัว ในสหรัฐอเมริกาจะมีหน่วยงานภาคเอกชน ในการช่วยเหลือครอบครัวในการค้นหาญาติ โดยทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์และสถาน กงสุลเพื่อช่วยพิสูจน์ศพนิรนาม

3. ระบบฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (Sudawan, 2558) ได้มีการศึกษาระบบและขั้นตอน การสืบค้นบุคคลสูญหายของหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในประเทศไทย ซึ่งพบว่าแต่ละหน่วยงาน มีกระบวนการการสืบค้นข้อมูล และการเก็บข้อมูลแตกต่างกัน แต่บางข้อมูลที่เป็นข้อมูลพื้นฐานมีการ จัดเก็บเหมือนกัน เช่น ชื่อ-นามสกุล อายุ วันเกิด เป็นต้น โดยการบันทึกข้อมูลในปัจจุบันจะมีหน่วยงาน ต่าง ๆ ได้แก่ กองทะเบียนประวัติอาชญากร สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และมูลนิธิกระจกเงา ซึ่งมีการบันทึกข้อมูลของบุคคลสูญหายที่เปิดเผยได้ และเปิดเผยไม่ได้ เพราะบางข้อมูลอาจจะเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลสูญหาย จึงต้องได้รับแจ้งความ ประสงค์จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติ และผู้ที่อนุญาตเท่านั้น นอกจากนี้ บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ของศูนย์ข้อมูลคนหาย คือการสร้างนวัตกรรมจากประสบการณ์ในการรับแจ้งคนหายในรูปแบบของงาน ด้านวิชาการ เช่น คู่มือในการติดตามคนหายประเภทต่าง ๆ และคู่มือกฎหมายในการติดตามคนหาย ระบบและขั้นตอนการบันทึก และการสืบค้นบุคคลสูญหายของหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในประเทศไทย

สำหรับการบันทึกข้อมูล ในปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิกระจกเงา สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการบันทึกข้อมูลที่หน่วยงาน แต่ยังไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูล

4. ระบบฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามแห่งชาติของสถาบันการยุติธรรมแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ฐานข้อมูลของรัฐบาลกลางที่สนับสนุนโดยกระทรวงยุติธรรมซึ่งมีข้อมูลคนหายและศพนิรนามที่สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ คือ ฐานข้อมูลของสำนักงานสืบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (The Federal Bureau of Investigation: FBI) ศูนย์ข้อมูลการสืบสวนอาชญากรรมแห่งชาติ (The National Crime Information Center: NCIC) และระบบฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามแห่งชาติ (The National Missing and Unidentified Persons System: NamUs) เนื่องจากว่าฐานข้อมูล NCIC เป็นฐานข้อมูลอาชญากรรมแห่งชาติ กำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลเฉพาะผู้ที่ได้รับสิทธิและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่ได้รับอนุญาต ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ แต่ระบบ NamUs อนุญาตให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง แต่ทั้งสองระบบยังไม่มีเชื่อมโยงโดยตรงระหว่างกัน เป็นผลให้มีข้อมูลเกี่ยวกับคนหายและศพนิรนามที่ยังคงเป็นระบบที่แยกต่างหากจากกัน NamUs เป็นระบบฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามแห่งชาติที่ถูกพัฒนาขึ้นในปี 2007-2008 ให้เป็นระบบศูนย์รวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลคนหายและศพนิรนามภายใต้หน่วยงานในสถาบันการยุติธรรมแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา NamUs ถูกนำมาใช้ในการช่วยเหลือหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานทางการแพทย์ และประชาชนทั่วไป ที่จะใช้แก้ไขปัญหาคนหายและศพนิรนาม ปัจจุบันประชาชนหลายพันคนในประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถเข้าไปใช้ระบบ NamUs โดยการลงทะเบียนผู้ใช้เพื่อค้นหาคนหาย NamUs ถูกพัฒนาให้ช่วยเหลือประเทศในการค้นหา ติดตาม พิมพ์ไปสเตอร์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลคนหาย มีแผนที่ และเส้นทางการเดินทางในการที่จะติดตามหาคนหาย โดยมีระบบฐานข้อมูลที่มี 3 ฐานข้อมูล คือ 1) ฐานข้อมูลศพนิรนามและคนนิรนาม (Unidentified Persons: UP) 2) ฐานข้อมูลคนหาย (Missing Persons: MP) และ 3) ฐานข้อมูลศพไร้ญาติ (Unclaimed Persons: UPC) (Maurer, 2016)

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการบันทึกข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากหน่วยงานภาครัฐในกระบวนการยุติธรรมจำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ 1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 285 คน 2) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 35 คน 3) กระทรวงยุติธรรม จำนวน 10 คน และ 4) กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 340 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม จำนวน 17 คน ด้วยวิธีเทคนิคเดลฟายดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์

ลำดับที่	ผู้เชี่ยวชาญจำแนกตามคุณสมบัติ	จำนวน (คน)
1	ผู้มีประสบการณ์ด้านคนหาย (ผู้บริหาร)	2
2	ผู้มีประสบการณ์ด้านคนนิรนาม (ผู้บริหาร)	2
3	ผู้มีประสบการณ์ด้านศพนิรนาม (ผู้บริหาร)	2
4	ผู้มีประสบการณ์ด้านคนหาย (ผู้ปฏิบัติ)	4
5	ผู้มีประสบการณ์ด้านคนนิรนาม (ผู้ปฏิบัติ)	3
6	ผู้มีประสบการณ์ด้านศพนิรนาม (ผู้ปฏิบัติ)	4
รวม		17

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการวิจัยเชิงปริมาณมีหลักการสุ่มที่คำนึงถึงความน่าจะเป็นในการสุ่ม (Probability Sampling) ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูลหลัก ด้วยวิธีเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ใช้หลักของการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาร่วมกับข้อสรุปข้อมูลเชิงคุณภาพ

ทั้งนี้ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า(สุภางค์ จันทวานิช,2552) ด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการ ได้แก่ 1) วิธีตรวจสอบโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่ต่างกันออกไป (Methodological Triangulation) 2) วิธีตรวจสอบโดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกัน (Data Triangulation) ใช้วิธีการโดยเปลี่ยนแหล่งที่เป็นบุคคลเวลาหรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล และ 3) วิธีตรวจสอบโดยใช้ผู้เก็บข้อมูลที่ต่างกัน (Investigator Triangulation)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้มีการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 93.82 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 46.76 รองลงมาคือช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 40.59 และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.71

สำหรับการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 56.76 และมีการศึกษาระดับอนุปริญญาน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.36 ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 91.18 และเป็นลูกจ้างน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.53 และสังกัดหน่วยงานราชการทั้งหมด 340 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 11-15 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 36.18 และที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยที่สุด คือน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 5.88

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรค คนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างประเมินระดับปัญหาและอุปสรรค คนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามในประเทศไทย เป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านระบบการบริหารจัดการ 4) ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์/สถานที่

ด้านบุคลากร

พบว่า ด้านบุคลากร กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นว่า ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะที่ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามโดยตรง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.72 รองลงมาคือจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงาน มีค่าเฉลี่ย 4.71 ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านนี้ และเป็นปัญหาที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด ต่อมาเป็นปัญหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย 2.95 และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เจ้าหน้าที่มีความรู้เฉพาะในการปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม มีค่าเฉลี่ย 1.78

ด้านงบประมาณ

พบว่า ด้านงบประมาณเป็นปัญหามากที่สุด คือ ไม่มีงบประมาณเฉพาะสำหรับงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามค่าเฉลี่ยสูงสุด 5.00 รองลงมาคืองบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 4.89

ด้านระบบการบริหารจัดการ

พบว่า ด้านระบบการบริหารจัดการภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายข้อจากมากไปหาน้อยสรุปผลได้ ดังนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบและเข้าถึงข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5.00 รองลงมาคือ ควรเพิ่มช่องทางการให้บริการเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการสะดวกและง่ายขึ้นมีค่าเฉลี่ย 4.85 และควรมีหน่วยงานเฉพาะที่ดำเนินการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม มีค่าเฉลี่ย 4.58 ตามลำดับ

ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์/สถานที่

พบว่า ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์/สถานที่ภาพรวมของปัญหาในระดับปานกลาง ควรมีสถานที่/ห้องทำงานเฉพาะมีค่าเฉลี่ย 4.30 และมีเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ย 1.29

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 97.94 อีก 7 คน หรือร้อยละ 2.06 เห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เห็นว่าเมื่อมีการการจัดทำระบบฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามแล้ว ควรจะต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดทำระบบฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนาม เห็นด้วยจำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ

90.59 สำหรับผู้ไม่เห็นด้วยจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.41 สำหรับการใช้งานเห็นว่าการใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 85.59 นอกจากนี้ในเรื่องการค้นหาข้อมูลสะดวกและรวดเร็ว การมีประสิทธิภาพและทันสมัย มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็ว และสามารถแก้ไขปัญหาการติดตามคนหาย การพิสูจน์คน นิรนามและศพนิรนาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เห็นด้วยทั้งหมด สำหรับการ มีมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 96.76 เห็นด้วย และจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 3.24 ไม่เห็นว่าจะต้องมีมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

สำหรับข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ เรื่องขาดแคลนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสืบสวน ติดตาม ได้แก่ ค่าพาหนะ ค่าน้ำมัน ค่าวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้ไม่ได้รับการจัดสรรไว้เฉพาะ ในส่วนของการประสานงานและการบริหารจัดการยังไม่มีกำหนดรูปแบบการ ปฏิบัติงานที่ชัดเจน เช่น ขั้นตอนการปฏิบัติ การประสานงานกับหน่วยต่าง ๆ เนื่องจากในประเทศไทย มีหน่วยงานที่รับแจ้งคนหายหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคมตลอดจนยังไม่มี ผู้ปฏิบัติงานหลักที่แท้จริง รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงานให้ชัดเจนให้ทุกหน่วยงาน ปฏิบัติเหมือนกัน เป็นต้น

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการใช้เทคนิคเดลฟาย

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนามในประเทศไทย

2.1 บทบาทภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน

ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านให้ความคิดเห็นว่าเป็นปัจจุบันภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน เข้ามามีบทบาทสำคัญในเรื่องการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนามมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีเครือข่าย องค์กรเอกชนและภาคประชาสังคมช่วยสนับสนุนงานด้านนี้มากขึ้น เช่น มูลนิธิ องค์กรอิสระ รายการ สถานีโทรทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบันประชาชนใช้ช่องทางผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งสถานีโทรทัศน์ หรือสื่อทางออนไลน์ (Social Media) อื่น ๆ ในการติดตามคนหาย มากกว่าที่จะรอคอยให้ภาครัฐ ดำเนินการ และยังพบว่าหลาย ๆ คดีของคนหายที่ครอบครัวออกตามหาเอง ซึ่งจากสถิติคนหายที่เพิ่มมากขึ้น อาจแสดงให้เห็นว่า ระบบการลงโทษผู้กระทำความผิดยังไม่ดีพอ ไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย

2.2 สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ปัจจุบันสภาพปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้พ่อแม่ต้องออกไปหาทำงานนอก บ้าน ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เด็กที่อยู่ที่บ้าน ซึ่งเด็กอาจอยู่บ้านโดยลำพัง ประกอบกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ และการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ง่าย สะดวกขึ้น ทำให้เด็กถูกล่อลวงได้ง่าย และมีโอกาสหายออกจากบ้าน จึงมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้นและเป็น อาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ มีแนวโน้มที่จะพบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นตามมาด้วย ไม่ว่าจะเป็นกรณีเด็ก ที่ถูกล่อลวงโดยมากแล้วมักเป็นบุคคลที่มีปัญหาในครอบครัว

2.3 กฎหมายระเบียบต่าง ๆ

เดิมประเทศไทยไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องการดำเนินการด้านคนหาย ศพนิรนาม ใช้ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้เป็นกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ แต่ปัจจุบันมีการออกระเบียบสำนัก

นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. 2558 มีการขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม ชื่อย่อ คณะกรรมการ ค.พ.ศ. โดยมีรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน นอกจากนี้ ยังมี การร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ซึ่งทำให้เห็น ว่ารัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.4 แนวทางการปฏิบัติงาน

การแจ้งคนหายมีหลายหน่วยงานดำเนินการ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบัน นิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรม หรือภาคประชาสังคม นอกจากนี้ ยังพบว่าเมื่อมีหลายหน่วยงานปฏิบัติงานทำให้บางครั้งทำงานซ้ำซ้อนกัน อีกทั้งไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ รับผิดชอบโดยตรง บางครั้งขาดความละเอียดรอบคอบในการซักประวัติข้อมูล ทำให้ไม่ได้ข้อมูลสำคัญที่ จะช่วยการติดตามคนหาย หรือพิสูจน์คนนิรนามและศพนิรนาม

2.5 ปัญหา คนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม

2.5.1 ปัญหาในเชิงระบบ

สำหรับปัญหาเชิงระบบด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม สอดคล้องกับ สถานการณ์ คือข้อมูลคนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม ยังกระจุกกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ปัญหาที่พบ เมื่อครอบครัวตามหาคนหายต้องเดินทางไปติดต่อเพื่อตามหาคนหายหลายหน่วยงาน เสียเวลา สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังไม่มีศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลคนหาย ศพนิรนาม และ ข้อมูลไม่เป็นเอกภาพ ไม่สามารถหาสถิติที่แท้จริงของทั้งประเทศได้ นอกจากนี้เรื่องการจัดคนหายขาดการ เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะข้อมูลที่ใช้ในการสืบสวนติดตามคนหาย ศพนิรนามระหว่าง หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลที่มีอยู่ไม่ทันสมัย

2.5.2 ปัญหาในเชิงเทคนิคการปฏิบัติงาน

สำหรับปัญหาเชิงเทคนิคในด้านนี้ พบว่า ทุกหน่วยงานขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องมือจำเป็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมาตรฐานการตรวจพิสูจน์ศพนิรนามยังขาด หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการ ตลอดจนการดำเนินงานที่เป็นแนวทางเดียวกัน เช่น ขาดแคลนบุคลากรทาง การแพทย์ที่เกี่ยวข้อง ขาดอุปกรณ์เครื่องมือ ไม่มีห้องปฏิบัติการรองรับการตรวจพิสูจน์

สรุป จากผลการศึกษามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามในประเทศไทย ซึ่งจะเห็นได้ว่าในส่วนของภาคประชาสังคมจะ เข้ามามีบทบาทมากในการดำเนินงานด้านการติดตามคนหายและศพนิรนาม โดยในการดำเนินการจำเป็น ที่จะต้องมีแนวทางและวิธีการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง

2.6 รูปแบบของฐานข้อมูลคนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องรูปแบบของฐานข้อมูลคนหาย คนนิรนามและศพ นิรนาม ซึ่งจากแบบสำรวจความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจากหน่วยงานภาครัฐในกระบวนการ ยุติธรรม ในเรื่องปัญหาและอุปสรรค คนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามรวมทั้งปัญหา อุปสรรคการจัดทำ ฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนามในประเทศไทย และความคิดเห็นในเรื่องแนวทางการจัดทำฐานข้อมูล คนหาย และศพนิรนามประเทศไทย สามารถสรุปออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความปลอดภัยของข้อมูล

2) ด้านประสิทธิภาพและประโยชน์ของระบบ 3) ด้านการออกแบบ 4) ด้านมาตรฐานข้อมูล ดังนั้น ควรมีการจัดตั้งเป็นศูนย์ปฏิบัติการคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามแห่งชาติ โดยต้องมีการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีด้านการจัดการข้อมูลด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามของประเทศไทย ที่สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และจะต้องมีความปลอดภัยในเรื่องของการเก็บรักษาข้อมูล รวมถึงมีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการติดตามคนหาย พิสูจน์คนนิรนาม และศพนิรนาม ที่จะให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

2.7 นโยบายของรัฐบาลในการจัดการเรื่องคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม

สำหรับนโยบายของรัฐบาลในการจัดการเรื่องคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ซึ่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจะทำให้ทราบทิศทางในอนาคตในการจัดการแก้ไขปัญหา และนำไปสู่รูปแบบของฐานข้อมูลคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามในประเทศไทย ผู้วิจัยได้แบ่งนโยบายของรัฐบาลในการจัดการเรื่องคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) การปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยยกร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เป็นกฎหมายระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ 2) โครงสร้างและการออกแบบหน่วยงาน ควรมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านนี้อย่างชัดเจน และควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม เพื่อบูรณาการข้อมูล มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการติดตามคนหาย พิสูจน์คนนิรนาม และศพนิรนาม และ 3) งบประมาณ ควรมีการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือในการเก็บวัตถุพยาน ตลอดจนหน่วยงานที่รับผิดชอบควรเป็นหน่วยงานหลักในการขอรับการจัดสรรงบประมาณ

สรุป จากการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้านรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนามในประเทศไทย ซึ่งรูปแบบที่ได้มีการศึกษาประกอบไปด้วย 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 หน่วยงานมีฐานข้อมูลเป็นของหน่วยงานเอง รูปแบบที่ 2 หน่วยงานดำเนินการเองที่มีลักษณะแบบต่างหน่วยต่างทำ รูปแบบที่ 3 มีฐานข้อมูลเดียวในประเทศไทยที่ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกัน โดยจากการศึกษาพบว่า รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมในการนำมาใช้ในการดำเนินการมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

ปัญหา อุปสรรคการจัดเก็บข้อมูล และฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนาม ในประเทศไทย ด้านบุคลากร พบว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรงนั้นยังมีไม่เพียงพอและจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอปริมาณงาน รวมถึงเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความสามารถด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับปัญหาด้านงบประมาณซึ่งเป็นปัญหาของทุกหน่วยงาน โดยภาพรวม พบว่า เป็นปัญหาที่พบมากที่สุดเนื่องจากหน่วยงานไม่มีงบประมาณเฉพาะสำหรับงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ในส่วนของปัญหาด้านระบบการบริหารจัดการ พบว่า ยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบและเข้าถึงข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ซึ่งควรมีการเพิ่มช่องทางการให้บริการเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการได้สะดวก โดยระบบงานดังกล่าวนี้ ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่ดำเนินการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม รวมถึงควรมีการบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกที่เป็นมาตรฐานและสามารถนำไปใช้งานได้จริง ในส่วนปัญหาอุปสรรคด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ พบว่า ในการปฏิบัติงานนั้นควรมีสถานที่และห้องทำงานในการปฏิบัติงานเฉพาะทางเพื่อให้เกิดมาตรฐานในการปฏิบัติและมีความเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าปัญหาอุปสรรค ที่พบในการจัดเก็บข้อมูล และฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนาม ในประเทศไทย ควรมีการแก้ไขปัญหาในเรื่องบุคลากรให้มีองค์ความรู้ และการจัดสรรบุคลากรให้มีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับงานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถึงได้มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการนำระบบมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการให้บริการ และควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการด้านการจัดเก็บข้อมูลและฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนาม

รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนาม ในประเทศไทยที่มีความเหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทยสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และการทบทวนเอกสาร ตำราวิชาการจากหน่วยงานในต่างประเทศ ประกอบกับ กฎหมายระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. 2558 ต้องการให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม เนื่องจากการติดตามคนหาย พิสูจน์คนนิรนาม และศพนิรนาม เป็นภารกิจที่มีหลายหน่วยงานปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับร่างแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม พ.ศ. 2562-2565 ผู้วิจัยจะได้ทำเสนอรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย โดยแบ่งระยะเวลาการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ในระยะแรกเริ่มต้นต้องทำการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งต้องดำเนินการอะไรบางอย่างนั้น หน่วยงานเพียงหน่วยงานเดียวไม่สามารถคิดตัดสินใจได้เนื่องจากงานด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามมีหลายหน่วยงานดำเนินการทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม ดังนั้น เริ่มต้นควรจะต้องดำเนินการดังนี้

1. ประชุมหารือร่วมหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม หรือ ค.พ.ศ. ซึ่งมีหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม เป็นต้น เพื่อรับฟังความคิดเห็นหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามระดมความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แบบบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน

2. จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านนี้แบบเป็นรูปธรรม แผนแม่บทดังกล่าวจะทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนไปใช้กำกับทิศทางการปฏิบัติให้มีความชัดเจนและต่อเนื่อง นอกจากนี้ การเสนอของบประมาณมีความชัดเจน และแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามจะมีแผนแม่บทเป็นตัวกำกับ

3. จัดอบรมหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการใช้งานแบบบันทึกข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามเพื่อให้ทุกหน่วยงานบันทึกข้อมูลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับข้อมูลที่จะต้องนำไปใช้เพื่อการตรวจพิสูจน์ ในส่วนนี้จะดำเนินการเก็บข้อมูลความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ปัญหาอุปสรรคที่พบเพื่อนำข้อมูลทั้งหมดไปแก้ไข

4. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การออกแบบระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ด้านมาตรฐานข้อมูล และรวมทั้งด้านประสิทธิภาพและประโยชน์ของระบบ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกนำมาพัฒนาจะได้จากการประชุมหารือร่วมหน่วยงานต่าง ๆ และจากการจัดอบรมหน่วยงานต่าง ๆ

5. ศึกษาและพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน โดยยกวางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เป็นกฎหมายระดับที่สูงขึ้น กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ให้กฎหมายมีผลบังคับใช้งานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งออกกฎหมายหรือระเบียบที่ครอบคลุมการปฏิบัติงานภาคประชาสังคม ซึ่งในส่วนนี้คาดว่าจะใช้ระยะเวลาประมาณ 2 ปี

ระยะที่ 2 การนำเข้าข้อมูล

ภายหลังที่ระบบได้มีการพัฒนาเสร็จสิ้นแล้ว การติดตามคนหาย พิสูจน์คนนิรนาม และศพนิรนาม จะสำเร็จได้จะต้องมีข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างข้อมูลและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น ขั้นตอนต่อไปจะประกอบด้วย

1. อบรมการใช้งานระบบ แต่จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญพบว่าการอบรมใช้งบประมาณสูงมากถ้าต้องอบรมเจ้าหน้าที่ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานทั่วประเทศ จะใช้เวลานานอาจไม่ทันเหตุการณ์ ประกอบกับแต่ละหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่จำกัดอาจไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ ดังนั้น อาจปรับวิธีการอบรมเป็นใช้วิธีการอื่นๆ เช่น จัดทำคู่มือการใช้งาน มีช่องทางการติดต่อเจ้าหน้าที่ดูแลระบบกรณีไม่เข้าใจการใช้งานระบบ หรือเปลี่ยนรูปแบบการอบรมเป็นแบบ e-learning

2. การบูรณาการนำเข้าข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ข้อมูลคนหายจากพนักงานสอบสวน จากศูนย์ดำรงธรรม รวมทั้งของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ คนนิรนาม ข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศพนิรนามจากกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยและไม่สังกัดมหาวิทยาลัย สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3. พร้อมกับการนำเข้าข้อมูลควรจะมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อองค์กรภาครัฐและภาคประชาสังคม เพื่อให้ประชาชนรับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ ในส่วนภาคประชาสังคมสามารถเป็นเครือข่ายช่วยหน่วยงานภาครัฐในการติดตามคนหาย และช่วยแจ้งเบาะแสข้อมูลคนนิรนามและศพนิรนามด้วย

4. ทดลองใช้งานระบบเพื่อที่จะทราบว่าระบบควรจะต้องแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาต่อยอดอะไรต่อไปบ้าง นอกจากนี้ ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้พนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ต่อไป รวมทั้งข้อมูลยังสามารถใช้เป็นข้อมูลที่จะทำนายอนาคตเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดเหตุคนหายต่อไป ซึ่งในส่วนนี้คาดว่าจะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี

ระยะที่ 3 การพัฒนาต่อยอด หรือการพัฒนาต่อไปในอนาคต

ที่ผ่านมาการใช้งานระบบร่วมกันระหว่างหน่วยงาน มีการประชุมคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการต่าง ๆ จะพบว่าแนวทางการพัฒนางานด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม จะต้องได้รับการผลักดันและสนับสนุนจากรัฐบาลที่จะสนับสนุนงบประมาณ เพื่อมาใช้ในการพัฒนางานด้านนี้ ซึ่งสำหรับแนวทางในการพัฒนาต่อยอดหรือการพัฒนาต่อไปในอนาคตของรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทยจะเน้นการนำเข้าข้อมูลคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ หรือความเชื่อมโยงของข้อมูล โดยในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย

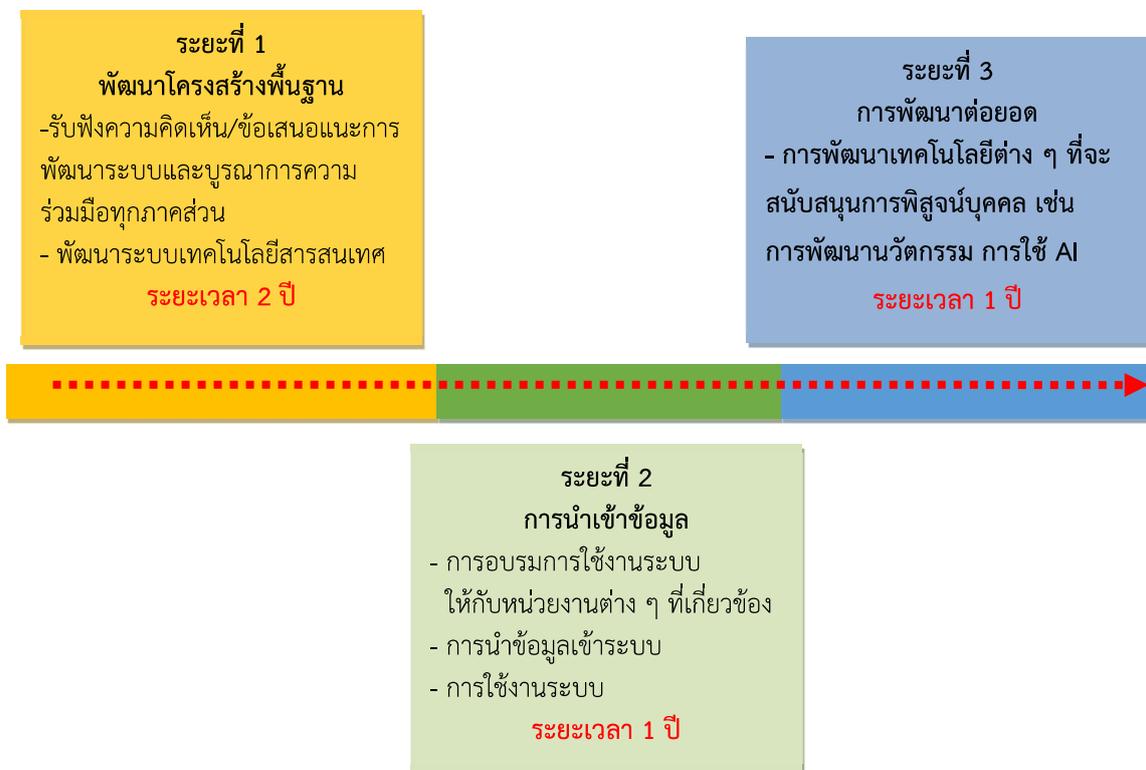
1. การพัฒนาเครือข่าย เช่น มูลนิธิ สื่อ ภาคประชาสังคม เนื่องจากปัจจุบันภาคประชาสังคมซึ่งเป็นเครือข่ายใหญ่ระดับประเทศ มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยหน่วยงานภาครัฐไม่ว่าในด้านการติดตามคนหาย การแจ้งเบาะแสคนนิรนาม ศพนิรนาม การจัดการการฝังศพ โดยพัฒนาในรูปแบบคณะทำงานมี

กิจกรรมการดำเนินงาน มีการติดตามประเมินผล มีการฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้ มีการจัดการถ่ายทอดประสบการณ์ เป็นต้น

2. การวิจัย การพัฒนานวัตกรรม เช่น การนำ AI มาช่วยในการรวบรวมข้อมูลคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามทั่วประเทศ การแสดงพิกัดที่สูญหายเพื่อให้เครือข่ายช่วยในการค้นหาติดตาม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่และเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามและสามารถนำงานวิจัยมาใช้ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับสามารถพัฒนาต่อยอดต่อไปในอนาคต ซึ่งในส่วนนี้คาดว่าจะใช้ระยะเวลาประมาณ 2 ปี

3. การติดตามประเมินผล ผ่านที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม หรือ ค.พ.ศ. เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ รายงานผลการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคที่พบ เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงพัฒนาแก้ไขต่อไป

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย

จากผลการศึกษา รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนามในประเทศไทย จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสถานการณ์คนหาย คนนิรนามและศพนิรนามนั้น ภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทสนับสนุนงานด้านนี้เพิ่มมากขึ้น ทำให้ครอบครัวคนหายมีช่องทางที่จะทำให้การติดตามคนหายได้รวดเร็วมากขึ้น เช่น สื่อเข้ามามีบทบาทสำคัญในเรื่องการติดตามคนหาย ซึ่งจะทำให้ได้รวดเร็วและคล่องตัวมากกว่าภาครัฐ และจะเป็นการกระตุ้นให้ภาครัฐให้ความสำคัญและมีมาตรการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ดำเนินงานได้รวดเร็วขึ้น ประกอบกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกที่อยู่ที่บ้าน ซึ่งเด็กอาจอยู่บ้านโดยลำพัง การเข้าถึงสื่อ

Social Media หรือช่องทางการสื่อสารสังคมออนไลน์ได้ง่ายสะดวกขึ้น ทำให้เด็กตกเป็นเหยื่อการถูกล่อลวงได้ง่าย และมีโอกาสหายออกจากบ้านมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัญหาส่วนหนึ่งคือผู้สูงอายุที่ออกจากบ้านแล้วกลับบ้านไม่ถูก ถูกส่งตัวไปอยู่ตามสถานแรกรับต่างๆ

นอกจากนี้ในเรื่องกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ซึ่งเดิมประเทศไทยไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องการดำเนินการด้านคนหาย ศพนิรนาม แต่ปัจจุบันมีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. 2558 มีการขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม ชื่อย่อ คณะกรรมการ ค.พ.ศ. โดยมีรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ทำให้เห็นว่ารัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมากขึ้น สำหรับในส่วนใหญ่ปัญหาและอุปสรรค คนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านระบบการบริหาร และด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์/สถานที่

ทั้งนี้จากรูปแบบดังกล่าว จะทำให้มีการประมวลผลที่ถูกต้องและรวดเร็ว สามารถนำไปใช้ในการบริหารและการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบ สามารถรายงานผลและแสดงสถิติผลการดำเนินงานได้ ตลอดจนสามารถตรวจสอบความซ้ำซ้อนและความผิดพลาดของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรคการจัดเก็บข้อมูล และฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนามในประเทศไทย ควรให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อหาอัตรากำลังพลในการจัดจ้างบุคลากรให้มีความพอเพียงในการปฏิบัติงาน รวมถึงการในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการติดตามคนหายและศพนิรนามควรให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงที่มีความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเฉพาะทางมากกว่า เช่น การจัดสรรบุคลากรด้านงานติดตามคนหายและศพนิรนามเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามสายงานและตรงตามวัตถุประสงค์ของงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ภาครัฐมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการงานด้านการติดตามคนหายและศพนิรนามให้เป็นระบบตามหลักมาตรฐานสากล โดยผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะในปัญหา อุปสรรคการจัดเก็บข้อมูลและฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนามในประเทศไทย ดังนี้

- 1) เห็นควรให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อนำไปใช้ในการจัดสรรของบประมาณด้านบุคลากรเพิ่มเติมในงานเฉพาะทางด้านติดตามคนหายและศพนิรนาม
- 2) เห็นควรให้หน่วยงานภาครัฐมีการศึกษาถึงระบบงานในภาพรวมและการศึกษาถึงอัตรากำลังพลที่ยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำค่าของงบประมาณต่อไปในอนาคต
- 3) ควรมีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการติดตามคนหายและศพนิรนามที่มีความชัดเจนและเป็นไปตามหลักมาตรฐานสากล ซึ่งจะก่อให้เกิดระบบที่มีประสิทธิภาพในอนาคต
- 4) ควรมีการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในการติดตามคนหายและศพนิรนาม

รูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลคนหาย และศพนิรนาม ในประเทศไทย ควรให้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดทำรูปแบบให้เกิดเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง โดยเริ่มต้นจากการ

พัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะการพัฒนา ระบบ และบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน ตลอดจนการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถรองรับ การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการอบรมการใช้ระบบงาน และการพัฒนาต่อยอดให้ระบบงานมี ความเสถียรและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะในด้านรูปแบบ การจัดทำฐานข้อมูลคนหายและศพนิรนาม ในประเทศไทย ดังนี้

1) เห็นควรให้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในการจัดทำรูปแบบฐานข้อมูลคนหายและศพ นิรนามในประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม

2) เห็นควรให้มีการจัดฝึกอบรมการใช้ระบบกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการบรรจุอยู่ใน แผนปฏิบัติการเพื่อนำไปใช้จัดสรรงบประมาณสำหรับการฝึกอบรม

3) ควรมีการศึกษาวิจัยนวัตกรรมโดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

- Ali, H., Brown, N., Chiro, L., Dillinger, E., Droder, E., Hanby, J., and Yosafat, J. (2011). **Recovery and identification of the missing after disaster: Case studies, ethical guidelines and policy recommendations**. N.P. Retrieved November 6, 2016, from <http://www.cmu.edu/hss/ehpp/documents/2011-Recovery-andIdentification-of-the-Missing-after-Disaster.pdf>
- Chantavanich, S. (2009). **Data Analysis in Qualitative Research**. (9th ed.). Bangkok : Chulalongkorn University Printery. (In Thai).
- Grant, S. (2015). **Migrant deaths at sea: Addressing the information deficit**. *Migration Policy Practice*, 1, 9-16. Retrieved October 20, 2016, from <http://publications.iom.int/system>
- ICRC. (2014). **The ante-mortem / post-mortem database: An Information management application for forensic data**. Ref. 4155. Switzerland: Author.
- IOM Global Migration data analysis center. (2020). **Missing Migrants Project**. Retrieved August 1, 2020, From <https://missingmigrants.iom.int/about>.
- Maurer, C. (2016). **Missing persons and unidentified remains: Opportunities may exist to share information more efficiently**. In *Report to congressional committees (GAO-16-515)*. Washington,DC: U.S. Government Accountability Office.
- Somjai, S. (2015). **The study of recording system and retrieval system of missing person**. Bangkok : Suansunadha University. (In Thai)

ผู้เขียน

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล
หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด

อีเมล

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล
หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด

อีเมล

ร้อยตำรวจเอกหญิง รัชดาภรณ์ มรม่วง

คณะอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม
มหาวิทยาลัยรังสิต

เลขที่ 52/348 หมู่บ้านเมืองเอก ถนนพหลโยธิน
ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

rachada.mpic@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร.สฤทธิ สืบพงษ์ศิริ

คณะอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม
มหาวิทยาลัยรังสิต

เลขที่ 52/348 หมู่บ้านเมืองเอก ถนนพหลโยธิน
ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

Saritsu2019@gmail.com